FAQAR VERU U FAQAR FALZ

LORENZA BONNICI CALI'

Fil-harga ta' l-Imnara ta' l-1984, jien kont ktibt dwar it-tejatru tat-tfal lill-esperjenza li kelli bhala tifla fil-Kumpanija Teatro La Stella li kellna z-zaghzagh f'Hal Tarxien, kif ukoll bhala direttrici tal-kumpanija tat-tejatrini tal-bniet li kellna fic-Circolu L-Annunziata ta' l-Azzjoni Kattolika fl-istess rahal, fejn meta kbirt kont fost l-ewwel imsehbin.

Fis-snin twal li domt f'dan ic-cirkolu, kelli esperjenzi ohrajn, u fosthom kelli niehu hsieb inqassam il-karita' lill-fqar tar-rahal. Ahna x-xebbiet tac-cirklu konna nahdmu kull xorta ta' hjata u xoghol iehor, biex inbieghu kollox b'risq il-fqar. Ahna konna nafu sewwa min veru kellu bzonn ta' ghajnuna, u konna niehdu gost inqassmu l-'parcels' bil-gid li Alla kien jibghat, fosthom tigieg, gobon, zokkor, u bottijiet tal-halib, ghall habta tal-Milied u ta' l-Ghid il-Kbir.

Kienu wkoll waslulna regolamenti mill-ufficcju centrali biex juruna kif ghandna nqassmu u niktbu l-ismijiet tal-familji li kienu japplikaw ghall-ghajnuna, izda b'dan kollu dejjem kien jinqala xi sarah, ghax xi nies wicchom tost, u kulhadd kien jigi jinkiteb, ukoll dawk li ma kellhomx bzonn, jilghabuha tal-fqar. Darba gietni f'idi karta minn ghand familja ta' ghaxar minn-nies, ghax ghalkemm veru li kienet numeruza, izda kellhom razzett kbir fejn kienu jrabbu jrabbu tnax il-baqra u kellhom ghadd ta' moghoz, tigieg u annimali ohra. Dik il-habta konna sejrin inqassmu tigiega l-kull familja, u meta tajna tigiega lill mara fqira tassew, din marret timla borma ilma minn fuq il-ghajn, u halliet it-tigiega fuq il-mejda, izda fl-istess waqt, dahal kelb tal-girien, hatfilha it-tigiega, u telaq jigri biha l-barra. Din wara giet tibki ghandi, biex naghtiha tigiega ohra, u billi kelli wahda fuq ir-rih tal-karta

li kont qattajt, tajtielha. Wara xi siegha giet il-mara l-bidwija li riedet tigiega wkoll, u ma riedetx tisma li ma kienx fadal, sakemm taghtna hasla kif taf hi, u telqet. Mur tiha tigiega, biex wara tmur tbieghha, filwaqt li trabbi u tbiegh il-laham ta' annimali ohra!

Ahna konna nqassmu wkoll hwejjeg tajbin uzati, li konna nircievu wara it-teini gwerra dinjija, izda mhux kulhadd kien irid jilbes hwejjeg li gew minn ghand haddiehor, u kienu jistenn ew xi lbiesi godda fjamanti bhal tal-hanut. Kien ukoll ikollna hwejjeg milbusin darba, bhal hwejjeg tat-teig u tal-precett, u nqassmuhom lil min konna nafu li ser jigi bzonnhom. Darba kont tajt libsa bajda bil-mant, kwazi gdida lil wahda tifla li keinet waslet biex taghmel il-Grizma ta' l-Isqof. u wara ftit gie missierha jghidli li ghalkemm fqira mhix ser tilbes hwejjeg wara haddiehor, u li jekk ma nistghax naghtih wahda gdida ghal kollox, ma ntighha xejn. Ma kellix wahda gdida, ghalhekk huwa sabbat il-libsa ma l-art u telaq il-barra; insomma, taghni il-grazzi.

Kelli bosta esperjenzi ohrajn f'dan ix-xoghol, u xi ftit minnhom tawni konsolazzjoni kbira, ghax rajt li l-ghajnuna li konna naghtu lill-fqar kienet ukoll tigi apprezzatminn dawk li tassew kienu fil-bzonn. Darba mort indur lill-foqra go darhom stess fl-isqaqijiet u fil-kmamar imwarrba fir-raba, u gbart l-ismijiet ta' min kien tassew fqir. Go zewgt-ikmamar sibt mara fuq sodda, b'tarbija tat-twelid f'idha u moghza marbuta mas-sodda biex x'hin trid tista' tahlibha; ma kellhiex ikel iehor, hlief hobza fuq il-mejda. Zewgha kien hareg kmieni ghax-xoghol, u l-moghza lienet l-uniku gid li kellhom. Kienet xena ta' faqar u sentiment familjari li ma nsejt qatt, u ghamilt kemm stajt biex nghin, ghax ir-ragel ftit kien isib xoghol.